Ն՝ 2121 — 1884 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 4 ՍԱԼԸ — ՕԹՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՍԷՆԷ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՅԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻԱԹԼԱՐԸ
Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան
ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ
Պիր սէնէլիք . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Ուչ այլըգ . . . . . 55 »
ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ
Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչին
Պիր սէնէլիք . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ՓԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ
Հէր սաթըրը իչին
1 վէ 2 վէ 3րնճի սահիֆէյէ . . . 5 ղրշ.
4րունճու սահիֆէյէ . . . . . 2 »
ԽԻԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ սաիրէ սարֆիյէսի պիր իլանաթ.
2 վէ 3րունճու սահիֆէլէրէ . . . 6 ղրշ.
4րունճու սահիֆէյէ . . . . . 4 »
Չըգաճագ միւտտէթ իչին իլանաթ պազարլըգ օլուր:
Մէքթուպը Նաֆիլյա քույուր՝ պէհալլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր:

ԿԻՒՆԻՒ ԿԷՉՄԻՇ Ն. 5 ՂՈՒՐՈՒՇ

Իտարէխանէսի, հէյէթը թահրիրիյէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 խանէտէ տիր: — Կազէթանըն ումուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ պիտ քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա Միւտիրի կազէթա Տիգրան Ցիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆֆէի մէքեաթիպին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր:

ԷՍՐԱՐԸ ՊԱՊԱ ԹՕՄ

Կազէթամըզըն թէֆրիգա գըսմընտա նէշր ու իքմալ օլունան ԷՍՐԱՐԸ ՊԱՊԱ ԹՕՄ րօմանընըն իքինճի գըսմը տախի պու քէրրէ ճիլտլէնիպ քիթապ շէքլինէ վազ օլունտուղընտան, մէզքիւր իքինճի ճիլտ տախի Սթամպօլտա Մէրճանտա Ալճեան քիթապխանէսինտէ, Զագգլագճըլարտա Գավաֆեան քիթապխանէսինտէ, Պաղչէգաբուսընտա սաճըճը Պօղոս աղանըն տիւքքեանընտա, վէ Պէյօղլունտա Աղա ճամիսինտէ Կիւլէրեան Սոեֆեան աղանըն Թիւթիւնճի տիւքքեանընտա, վէ կազէթամըզըն միւվէզզիլէրինտէ վէ կազէթա սաթըճըլարընտա 10 ղրուշ ֆիյաթլա ֆիրուխթ օլունմագտա տըր:

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Պանգը Օսմանի՝ Թահվիլաթը Օսմանիյէնին Թէպտիլ ու Թէվհիտի մուամէլաթընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ, Լօնտրա վէ Բարիզէ պիրէր մէմուր իրսալինէ գարար վէրմիշ տիր:

Իշիտտիյինէ կէօրէ, Պանգը մէզքիւր՝ պու մէմուրիյէթէ, Բարիզ իչին Մ. Գօնսթանթին Պարօցցի վէ Լօնտրա իչին Մ. Ժիւլիուս վօն Միլինկէն նամ զէվաթը ինթիխապ էյլէմիշ տիր:

—

Տույունը ումումիյէի Օսմանիյէ իտարէսի Թարաֆընտան օգոստոս բուլէ գարֆընտա վուգու պուլան Թահսիլաթըն մէճմուը 165.068 լիրատան իպարէթ օլուպ, Բէժի Թարաֆընտան վէրիլէն 62.500 լիրա իլէ, Րումէլիի Շարգի վէրկիսինէ մահսուպէն վէրիլէն 15.416 լիրա 66 ղրուշ մէպալիղը մէզքիւրէ տախիլինտէ տիր:

Կէչէն սէնէ օգոստոս այընըն վարիտաթը՝ Րումէլիի Շարգի վէրկիսի տախիլ օլտուղը հալտէ 152.733 լիրատան իպարէթ իտի:

—

60.000 լիրալըգ պիր իսթիգրազ ագտըճիչին խազինէի մալիյէ իլէ Օսմանլը Պանգասը արասընտա իճրասընա պաշլանտըղընը եազտըղըմըզ միւզաքէրէ՝ է հէնուզ խիթամ պուլամամըշ տըր:

Կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնի Պանգը Օսմանի՝ Նէժէն իլէ Արնավուտլըղա սէվգիյաթը ասքէրիյէնին իճաապ իթտիրտիկի մէսարիֆ իչին մաթլուպ օլան 25.000 լիրայը իգրազ իթմիշ իսէ տէ, Էլէեվմ մէմուրինին օգոստոս մաաշաթը իչին լազըմ կէլէն պէօյլէճէ պիր իսթիգրազըն ագտը զըմնընտա միւզաքէրաթը մէզքիւրէ իլէ իչթիղալ օլունմագտա տըր:

—

Պուլկարիսթան էմարէթինին Տէրսաատէթ գաբու քէթխիւտալըղընա Տօգթօր Վուլգօվիչին Թայինի օլունմասընա ճանիպը Պապը Ալիտէն մուվաֆագաթ պույրուլմասըը մալիւմ տիր:

Պու պապտէ էմարէթ ճանիպինտէն իսրար իտիլմէքտէ օլտուղընտա տախի Ֆիլիպէ-բօլի- կազէթասընտա պիր բիվայէթ կէօրիւլմիւշ իսէ տէ, Թահլէէին մալիւմաթընա կէօրէ, էմարէթ ճանիպինտէն իսրար օլունմայըպ, 10—15 կիւն ագտէմ բէճա օլունմուշ, վէ ֆագաթ բէճանըն գապուլի ուլյամայանաղը ճէվապէն պիլտիրիլմիշ տիր:

—

Տիւնքի Խէպէր էտէբէս կազէթասը՝ ախիրէն Արնավուտլըղա վուգու պուլան սէվգիյաթը ասքէրիյէտէն պահսլա, օրալարտա մէվճուտ օլան ասաքիրը Օսմանիյէնին Թէզըիտինէ լիւզում կէօսթէրէն սէպէպ՝ պիր հէյէճան օլտուղընը, վէ պու հէյէճանըն՝ Գաբատաղ Թէսվիյէի հուտուտունա Արնավուտլարըն սիյահլա մուգավէմէթ սէվտասընտան իլէրի կէլտիկինի, վէ Արնավուտլարըն բէգ գիյատէ Թէվէճճիւհլէրի օլան Կուսինալը Ալի բաշանըն Շգօտրա հիւքիւմէթի Թարաֆընտան տէրտէսթ օլունմասը տախի Արնավուտլար պէյնինտէ հէյէճանը ազիմ մուճիպ օլտուղընը քէմալը ինհիյաթլա նէշր իթտիքտէն սօնրա, Արնավուտլարըն՝ Թէվգիֆը մէզքիւրտէն տօլայը գուտրէթլէրի տախիլինտէ ակըը ինթիգամ գալգըշմալարը միւհթէմէլ օլտուղընը իլավէ իտէյօր:

—

Գօլէրա իլէթի տախմ իւլ էվգաթ Հինտիսթան հէվալիսինտէ հիւքմ սիւրմէքտէ օլուպ, Միւվէյլիչ գանալընտա տէրէճէի մաթլուպէտէ թէտապիրը թէհաֆֆուզիյէյէ րիայէթ վէ տըգգաթ օլունմատըղընտան, վէ մէմալիքը Օսմանիյէ իլէ պէրապէր մէմալիքը սաիրէնին տախի մէզքիւր գանալ վասըթասը իլէ գօլէրանըն սիրայէթինտէն մասուն օլամատըղը մալիւմ իտուկինտէն, իլէթը մէզքիւրէնին սիրայէթինէ մէյտան վէրմէմէք իչին Միւվէյլիչ գանալընճա իթթիխազ վէ Թաթպիգի լազըմ կէլէն Թէտապիրը Թէհաֆֆուզիյէնին միւզաքէրէ ու Թաեինի զըմնընտա տիւվէլը մուազզամա մուրախխասլարընտան իպարէթ պիր գօմիսիօնըն լիւզումը Թէշքիլի հագգընտա Պապը Ալի ճանիպինտէն տիւվէլը մուազզամայա պիր գըթա միւզաքէրէի ումումիյէ իրսալ պույրուլտուղը Եվրոբա կազէթալարընտա կէօրիւլմիւշ տիր:

—

Տիւնքի Ժուրնալ տը Գօնսթանթինօբլըն պէյանընա կէօրէ, Վարնայա կիտէն Օսմանլը բօսթա վաբօրը բէգ երքէն հարէքէթ իթմէքտէ օլտուղունտան, բօսթա չանթալարը՝ հէման քեաֆֆէթէն պօշ կիթմէքտէ, եաստօ եաւրուզ մէմալիքին տախիլինտէն Եվրօբա իչին կէլէն մէքթուպ վէ բաքէթլէրի հալի պուլունմագտա իմիշ:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Հինտիսթան վալիլիյինէ Թային օլունան Լօրտ Տիւֆրինին եէրինէ Տէրսաատէթ սէֆարէթինէ սէֆիրը սապըգ Սըր Լայարտըն նասպ ու Թայինի օլունաճաղընը Լօնտրա կազէթալարընտան Սթանտըրտ եազըյօր:

—Պու կիւն Վարնայա միւթէվէճճիհէն չէհրիմիզտէն հարէքէթ իտէճէք օլան Լօրտ գումանտասընըն բօսթա վաբօրը լօրտ Տիւֆրին իլէ ֆամիլեասը խալգընը ալմագ իւզրէ Թարապեա բիշկեահընտա թէվագգուֆ իտէճէք տիր:

Լօրտ Տիւֆրին՝ վաբօրա պինմէզտէն էվվէլ, Տէրսաատէթտէ մուգիմ ինկիլիզլէր թարաֆընտան Թանզիմ օլունտըղընը եազտըղըմըզ Թէշէքքիւր մազպատը ումումիսինի քէնտիսինէ Թագտիմ իտէճէք օլան հէյէթը մէպուսէյի գապուլ իտէճէք տիր:

Լօրտը միւշարէլէյհ՝ բէֆիգլէրի օլան պիլճիւմլէ սիւֆէրայի էճնէպիյէյէ պիր վէտա սուարէսի վէրմիշ տիր:

—Պէյօղլունտա 3 էշխաս՝ միւշթէրի մազամընտա պիր կիճէ բօթէլինէ կիտիպ, օրատա պուլունտըգլարը էշեայը սիրգաթ իթմէքլէ պէյնլէրինտէ պիր տօլապ գուրմուշ, վէ սահիպէն պու մանօվրալարընը իճրա իտէրէք վէ սապահ էրքէն էշխասի մէսրուգէ իլէ աչըգա էնէրէք, սօգագտագի պէքճիյէ պիր արապա կէթիրթմիշլէր իսէ տէ, բօլիս՝ էվվէլճէ պու իշտէն խապէրտար օլտուղը ճիհէթլէ, մէրգում պէքճինին եէրինէ Թէպտիլ գըյաֆէթ պիր խաֆիյէ նասպ իթմիշ օլտուղընտան, պու խաֆիյէ՝ երինէ խաֆիյէ օլան պիր արապաճըյը չաղըրըպ, մէրգուման իւչ էշխասը արապայա պինտիրէրէք, անլէրէ հիչ չիւպհէ վէրմէքսիզին տօղրուճա Գալաթա Սէրայընա չէքթիրմիշ տիր:

Պու պապտէ Պէյօղլու բօլիսի Եվրօբա բօլիսլէրի կիպի պիր մէհարէթ կէօսթէրմիշ վէ պու թէրթիպինտէ մուվաֆֆագ օլմուշ օլտուղընտան, չայանը մէտհ ու սէնա տըր:

—

Տիւնքի Ժուռնալ տը Գօնսթանթինօբլտա օգունտըղըլնա կէօրէ, Սամաթիատագի պիշարէ Պապա խաչիկի ամէլիյաթը ճէրրահիյէսին իճրա իտէն Տօգթօր Ս... (1) կէչէն կիւն տէ Թարապիատա պիր գատընա պիր ամէլիյաթ իճրա իտէրէք անը տախի էօլմէքտէն գուրթարմըշ տըր: Շէօյլէ քի, մէրգումէ խասթանըն եանընտա պուլունան տիկէր իքի հէքիմ հէր նէ գատար նէվմ իլէթին միւհթաճը ամէլիյաթ օլմատըղընը իտտիա իթմիշլէր իսէ տէ, մէրգում Տօգթօր Ս... պու իտտիայա սէմ իթիպար իթմէյիպ, ամէլիյաթ իթմիշ, վէ խասթանըն էրթէսի կիւնիւ էօլմէսինէ սէպէպ օլմուշ տըր:

Պու մահիր Տօգթօր՝ պունտան ագտէմ տէ իզմիրտէ 14 եաշընտա պիր գըզ իւզէրինտէ, էրինէ պուլաշան պիր օլըն գարտաշ քի խասթալըգ վար զանն իտէրէք, իճրայի ամէլիյաթ իթմէք իսթէմիշ, վէ հաթթա պիր տէրս վէրէճէք կիպի չէհրին պիր չօգ հէքիմլէրինի եանընա ճէլպ իթմիշ իսէ տէ, հէլէ քի իչէ պաշլատըղը սըրատա գըզդաքի խասթալըղըն ամէլիյաթա միւհթաճ նէվիտէն օլմատըղը անլաշըլմըշ տըր:

—Հիւքիւմէթը Սէնիյէ Եվրօբա ուսուլինտէ պիր սթաթիսթիգ հէյէթի թէշքիլ իթմէյի չօգտան պէրի տիւշիւնմէքտէ օլտուղընտան, նէզարէթինտէ պուլունտուղը տէվլէթլէրին սթաթիսթիգ ուսուլի հագգընտա ազըը մալիւմաթ իթմէկլէրինի Պապը Ալի պիր ճիւմլէ սիւֆէրայի Օսմանիյէտէն իսթէմիշ օլտուղընտան, Բէթէրսպուրկտա մուգիմ Օսմանլը սէֆիրի պու վազիֆէսինի իֆա իտէրէք օլպապտա պիլիֆիլմէ մալիւմաթը մաթլուպէյի ալըգ ու իրսալ իթմիշ տիր: Շէօյլէ քի, Ռուսիատաքի սթաթիսթիգ մէճլիսի՝ տախիլիյէ Նազըրը Թարաֆընտան Թայինի օլունան պիր րէիս իլէ Տար իւլ Ֆինանսըն պիր սթաթիսթիգ մուավինինտէն վէ պիր Ագտէմիա ազասընտան վէ Ճօղրաֆիա ճէմիյէթինին սթաթիսթիգ չուպէսի րէիսինտէն վէ Օրթօտօգս ումուրը մէզհէպիյէսի տայիրէսի տախի տախիլ օլարագ միւթէթէլլիֆ նէզարէթլէր Թարաֆընտան մէպուս զէվաթը միւթէլիֆֆէտէն իպարէթ պուլունմագտա տըր:

Պունլար՝ ագտը մէճլիս իթթիֆագ իտէրէք, Թահրիրը նուֆուստա իթթիխազ օլունաճագ ուսուլի վէ պիր սթաթիսթիգ Թէշքիլը վէ պիր մէսէլէ հալլ իթմէք խուսուսընտա իթթիխազ օլունաճագ Թէտապիրի, վէ գազա մէճլիսլէրինին Թէշքիլը մուամէլաթը իչին էյալաթա կէօնտէրիլէճէք Թալիմաթը Թահրիր Թէզքիրէսի աղլար, վէ պազը գօմիթէ վէ ճէմիյէթլէր Թարաֆընտան վէրիլէն մալիւմաթը սթաթիսթիգիյէնին ասըլ օլուպ օլմատըղընը մէյտանա չըգարմագ իչին իճրայի միւզաքէրաթ իտէրլէր իմիշ:

—Շիրքէթը Խայրիյէնին էհալիյէ խաբտըղը եօլճուլուգլար վէ իթթիքի պիլէժմոմիյէլէր արթըգ ալըչ Թաշմագտա օլտուղը Նազարը Թէէսսիւֆլէ կէօրիւլմէքտէ տիր:

Պու իտարէնին սուի իստիմալաթը չէհրիմիզտէ հէր լիսանտա չըգան պիլճիւմլէ կազէթալարընտա տէրճ ու իլան օլունուպ, պունըն իսլահը իչին իտարէի մէզքիւրէյէ իխթարաթ մէքէրրէ իճրա օլունմուշ իսէ տէ, պունտա պիլա օլունմայըպ, Շիրքէթին պէօյլէ կիւնտէն կիւնէ գատար հէր մէմուրը՝ քէնտի պիլտիքլէրինի չաշըրմագտա օլտուղլար:

Անճագ կազէթալար՝ քէնտի վազիֆէլէրինի թէմամիյլէ իֆա իթմէք իչին, Շիրքէթին հէր կէօրտիւքլէրի ուզգունսըզլուղը իլան ու իշարէտէն կէրի տուրմազլար:

Իշթէ եինէ պու գապիլտէն օլարագ, Շիրքէթ՝ բազար ագշամը Պօղազ իչինտէն Աթալարա կէօնտէրտիկի թէֆերրիւճ վաբուրը միւնասիպէթիյլէ էհալի հագգընտա պիր պիւյիւք իզթիրապ տահա պուլունմուշ տըր: Շէօյլէ քի մէզքիւր վաբօր՝ օ կիւնիւ վագթը մուայէնտէ Պէօյիւքտէրէտէն հարէքէթ իտէրէք, իգան օլունան իսքէլէլէրէ ուղրամըշ իսէ տէ, Գապաթաշտան աչըլտըգտան սօնրա տօղրու Սէրայ-Պուրնընա կիտիպ, օրատա պիր չօգ միւտտէթ Թէվագգուֆ իթմիշ, վէ տէլունմիւնտէքի էօյլէնմէսէ պէօյլէ պիր հայէթէ պըրագմըշ տըր: Խէրմէ սապուր սօնրա, իչպու Թէվագգուֆըն սէպէպի գափթանըն սօրուլունճա, գափթան՝ լիման րիյասէթի Թարաֆընտան բուլիսալթըմէ կէթիրէճէք օլան չաղըրըշա պէքլէմիշ ճէվապընը պէյան իթմիշ վէ պու չաղըրըշ «պիր պուչուգ սաաթ» տան կէլմիշ տիր: Օ արա վաբօր Սէրայ-Պուրնը իլէ Թօփխանէ արասընտա չալգանըրագ տուրարագ հէչ պիր երէ եանաշմամըշ վէ պէօյլէճէ պիր պուչուգ սաաթ եօլճուլարըն ճան սըգընթըսընը մուճիպ օլմուշ տըր:

Լաքին մէրգում չավուշ՝ օրատան էօթէյէ կիտիպ կէլէճէկինէ տաիր լիման րիյասէթի Թարաֆընտան ... խինէ, 40—50 քիշիտէն իպարէթ օլան եօլճուլարըն ճանը սըգըլըպ, պէօյլէ պիր Նիզամսըզ Թէտապիրտէն տօլայը Շիրքէթ ալէյհինտէ հիտտէթլէնմիշլէր իսէ տէ, վաբօրը Աթալարա կէօնտէրէն Շիրքէթ օլմայըպ, պիր իւսնիւնին քիրալամըշ օլտուղը վաբօրտա տուրյէնտա, մէրգում օրթայա չըգըպ, վաբօրը վագըը քէնտիսի քիրալատըղընը վէ ֆագաթ բէշինէն վէրտիկի 60 լիրա Սէրայ Պուրնընա գատար կիթմէք իչին օլմատըղընը մազամը չըքեարէթէ պէյան իթմիշ, վէ պունը միւթէաքիպ պուֆէյէ Թութան քիմսէ տախի 40 լիրա մասրաֆ իթտիկինի պաղըրարագ սէօյլէմիշ տիր: Պէօյլէճէ վաբօրտա պիր արպէտա տըր գօբուպ, քիմիսի Աթայա կիտիլմէսինէ իսրար իթմէքտէ, քիմիսի արթըգ վագթ կէչմիշ օլտուղընտան կէրի տէօնիւլմէսինի իսթէմէքտէ օլմաղլա, Նիհայէթ կէրի իթմէյէ գարար վէրիլիպ, վաբօր՝ Աթայա կիթմէքսիզին քէմալը բէզալէթլէ Պէօյիւքտէրէյէ ավտէթ իթմիշ տիր:

Իշթէ պու տա Շիրքէթին էհալիյէ խուսումիյէթը սահիլ այը պալըգչըլարընտան (բուլաաօն տ'ավրիլ) պիրի տիր: Պու խատիկէ իտարէ՝ մատամ քի վաբօրըն կէհէ կէզմէսի իչին էվվէլճէ լիման րիյասէթինտէն րուխսաթ ալմամըշ տըր, Նիչին վաբօրը եօլա չըգարըպ տա օ գատար եօլճուլարը իզտիրապա տուշարմագտա վէ անլէրին սագալընա կիւլմէյէ ինաաֆ իթմէմէքտէ տիր:

(1) Մէրգում Պապա Խաչիկի ամէլիյաթը իտէն կէօնտէրէնլէր՝ Տօգթօր Սարէլ իլէ Տօգթօր Սիւթի օլտուղլարընտան, պու իսթիգթարըղը խաթէնին պուլլարտան հանկըսը օլտուղը Ս. հարֆընտան անլաշըլամայօր: Թ. է.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Էջմիածին կաթողիկոսընըն ինթիխապը ախիրի Րուսիա Չարը Թարաֆընտան Թէստիգ օլունտուղընը Հ-լ-- Թէլէկրաֆ գումբանեասը՝ սեպտ. 7 Թարիխիյլէ Բէթէրսպուրկտան եազտըղը պիր Թէլէկրաֆտա պէյան իթմիշ, վէ մէզքիւր Թէլէկրաֆ պուրա կազէթալարընտա տէրճ օլունմուշ տըր:

Պու պապտէ Բօս հիւքիւմէթինին օգոստ. 27 Թարիխլի ֆարմանըմէսի պէր վէճհը աթի տիր:

«Մէրհում Գէորգ Դ.ըն վէֆաթընտան սօնրա միւնհալ գալմըշ օլան քիւրսինին գանտիտաըը (Նամզէտ, կաթողիկոսու) ինթիխապը՝ սէնէի հազըրէ մայըսընըն 8 վէ 9րնտա Էջմիածինտէ իճրա օլունմուշ տըր:

«Ս. Սինոտ ազալարը վէ մահալլի Միաբանութիւնըն վէքիլլէրի վէ Րուսիա, իրան վէ Հինտիսթան Եէշիլէրինտէն Էջմիածինէ կէլէն ճիսմանի վէ րուհանի Պատգամաւորլար, ինթիխապը մէզքիւրէ իշթիրագ իթմիշլէր, վէ Թիւրքիա էրմէնիլէրինին պիր գաչ Եէշլէրի քէնտի ինթիխապ իթտիքլէրի գանտիտաըը Թահրիրէն Սինոտա արզ էյլէմիշլէր իտի:

«Հիւքիւմէթ՝ մէճլիսին մուամէլաթընա եախընըն քէսպը վուգուֆ իթմէքլէ իքթիֆա իթմիշ տիր: 32 քիշիտէն իպարէթ օլան մէճլիսը ինթիխապ քիւչաթ օլունմաքլա, Նիզամնամէյէ Թէվֆիգան 4 քիշինին ինթիխապընա Թէշէպպիւս օլունուպ, պունլարտան իքիսինին գանտիտա (կաթողիկոսու) ինթիխապ օլունմալարը լազըմ կէլիյօր իտի: Հազըր պուլունանլարըն բէյլէրիյլէ Սթամպօլ Բաթրիգի Ներսէս Սրբազան, Բաթրիգը սապըգ Խրիմեան, Իզմիր Առաջնորդը Մուրատեան Մելքիսեդեկ Եպիսկ. վէ Երուսաղէմ Բաթրիգի Եսայի Սրբազան ինթիխապ օլունմուշլար տըր:

«Սթամպօլ Բաթրիգի Ներսէս Սրբազան իլէ Մելքիսեդեկ Եպիսկոպոս՝ էքսէրիյէթը արա իլէ իքի գանտիտա (կաթողիկոսու) մագամընտա ինթիխապ օլունմուշլար տըր, մէճլիսին Նիզամնամէյէ Թէվֆիգան իչպու Նէթիճէի ինթիխապը հաքիմէթլէրինին Նազարը Թագտիրինէ արզ իթմիշ տիր:

Լաքին ինթիխապը մէզքիւրտէ, իչպու մէճլիսը ինթիխապ մէրի օլան Նիզամնամէյէ մուղայիր օլարագ, պազը նօգթալարը Նազարը իթիպարա ալմամըշ տըր: Շէօյլէ քի:

1.—Ինթիխապը մէզքիւրէ Էջմիածին Միաբանութիւնըն եալընըզ պէօյլէճէ վարդապէտլէրինին իշթիրագ իթմէլէ էն զիյատէ հագլարը վար իքէն, Նիզամնամէնին 919ընճը պէնտինէ մուղայիր օլարագ, մէզքիւր Միաբանութիւնըն 2 քիշիւէ վարդապէտլէրիյլէ օ Եէշտէն տիւքէր պիրի տախի հագգը մէզքիւրտէն իսթիֆատէ իթմիշլէր տիր:

2.—Իսպահան վէ Հինտիսթան Եէշինին էքսէրիյէթի Թարաֆընտան վէքիլ Նասպ օլունան Պատգամաւոր՝ ինթիխապա իշթիրաքտէն մէն ու րէտտ օլունուպ, մէզքիւր Եէշին ագալլիյէթի Թարաֆընտան վէքիլ Նասպ օլունան Պատգամաւոր ինթիխապը մէզքիւրէ իշթիրագ իթմիշ տիր:

3—Նիզամնամէի մէրի ահքեամընա մուղայիր օլարագ, մէճլիսը ինթիխապ՝ րէյլէրի Թօփլատըղը սըրատա, վան Եէշինին արզու իթտիկի կաթողիկոսու հագգընտա մէզքիւր Եէշտէն կէլէն էվրագը Թէտգիգ իթմէմիշ տիր:

Պու Նիզամսըզլըգլարտան մաատա պաշլըճա Նէթիճէի ինթիխապ գանունա մուվաֆըգ պուլունմամըշ տըր, զիրա Բաթրիգ Ներսէս Սրբազանըն կաթողիկոսլըղտան իսթիֆա իթմէսի իւզէրինէ, մուղայիրը Նիզամ օլարագ Թաստիգը ալիյէ իքի գանտիտա եէրինէ եալընըզ պիր գանտիտա Թագտիմ օլունմուշ տըր:

Չար՝ պիւթիւն պու չէքլէրի Նազարը տիգգաթա ալարագ վէ տախիլիյէ Նազըրընըն Թագտիմ իթտիկի Թէքլիֆնամէյէ իսթինատ իտէրէք, մայըս 8 վէ 9 տա վուգու պուլան Էջմիածին ինթիխապընը ֆէսխ իթմէյէ, վէ ինթիխապը ճէտիտ իչին, Րուսիա իլէ անըն խարիճինտէ պուլունան պիլճիւմլէ Լուսաւորչական էրմէնիլէրինին Պատգամաւոր կէօնտէրմէլէրինի Թէքլիֆ իթմէք խուսուսընտա պիլճիւմլէ Լուսաւորչական էրմէնի Թէմէմլէրինէ էմինտէն իխթարնամէլէր (Շրջաբերական) կէօնտէրմէսի իչին Ս. Սինոտա էմիր վէրմէյէ Թէնէզզիւլ պույուրմուշլար տըր»

—

Պու կիւնլէրտէ Հաճընտան ըՍթամպօլա կէլմիշ օլան միւթէքայէր վէ միւթէմէզզ պիր տէլիգանլը տախի Խուտա էրթէսի կիւնի իտարէխանէմիզէ միւրաճաաթ իտէրէք, Հաճընտաքի ճէպրի Նիքեահ վագասընը Ա-ի-կ րէֆիգիմիզին մէքթուպընտա Նագլ օլունան պիճիմտէ Թէֆէրրուաթը պէրապէր րէսմ ու հէրճ իթմիշ ու օրատա ճէպրի ճիհ պիր իզտիրապ վուգու պուլմատըղընը պէյան էյլէմիշ տիր: Օրիորդ Նարկիզին քէտէրի՝ իճրա օլունան իգտիվաճտան Թէմամիյլէ մէմնուն օլտուղը կիպի, Տիկին Նարկիզ Հայրապետեան տախի բէք գիյատէ խօշնուտ օլմուշ տըր:

Էկէր պու վագաաա խօշնուտ օլմայան պիր քիմսէ վար իսէ, օ տա Թահգիգ օլունատուղը վէճհլէ գըզըն տուլաճասը օլուպ, լաքին մալիւմ տիր քի, պէօյլէ Նազիք պիր մէսէլէտէ անըն տա հիչ պիր Նուֆուզ ու Թէէսիրի օլամազ:

—

Մէսմուաթա կէօրէ, Միացեալ Ընկերութիւնըն մէքթէպլէրէ միւհիմմ մէմուրիյէթլէրինտէ պուլունան պազը քիմսէլէր՝ մախսուսէն Սթամպօլա կէլիպ, մէզքիւր Ընկերութիւնըն Տնօրէն Ժողովընա պիր բրօթէսթօ Թագտիմ իտէրէք, պազը սուի իսթիմալաթ ալէյհինտէ իճրաաթ ու Նազզանիյէթ օլունմասընը պիր վազգտան պէրու Թալէպ իթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղլարընտան, մէզքիւր Տնօրէն Ժողովըն քէնտի սէլահիյէթի տայիրէսինտէ սէրիան Թէտապիրը Նազարիյէ իթթիխազ իթմէյի մէյլէնտէ Թէզակիր իտէրէք գարար վէրմիշ տիր:

—

Ս. Էջմիածին Սինոտը ազալարընտան Սմբատեան Տ. Մեսրոպ Եպիսկոպոս՝ Թիֆլիստէ Էջմիածինէ ավտէթ էյլէմիշ ու ագարաթըն Թամիր ու իճրասը իչին Ս. Սինոտըն էմրիյլէ Թիֆլիսէ կէլմիշ տիր:

—

Սէրսէրի պիր տէլիգանլը՝ ըՍթամպօլտան Թիֆլիսէ կիտէրէք, «Պէն Բաթրիգ Ներսէս Սրբազանըն եէկէնիյիմ» տիյէրէք, Թահրիրէն վէ եա չիֆահէն չօգլարտան բարա Թալէպ իթմիշ վէ պէօյլէ պիր սախթէ իսթիտա իլէ Արձագանք կազէթասընըն իտարէխանէսինտէ միւրաճաաթ էյլէմիշ տիր:

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Աժան- Հավաս

Թուլօն 15 սեպտ.

Պու կիւն գօլէրատան 2 քիշի վէֆաթ իթտի:

Մարսիլ 15 սեպտ.

Պու կիւն Ալիգանթ տա վէ հէվալիսինտէ գօլէրատան 8 քիշի վէֆաթ իթտի:

Րօմա 15 սեպտ.

Պու կիւն Նաբօլիտէ 371 վէ սաիր մահալլէրտէ 50, քի ճէման 421 քիշի գօլէրատան վէֆաթ իթմիշտիր:

Պէրլին 15 սեպտ.

Իմբէրաթօր կիյօմ՝ բրէնս Պիզմարգ իլէ պէրապէր տիւն ագշամ սաաթ 11 տէ Սքիէրնէվիչէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

Իւչ իմբէրաթօրլար միւլագաթը օրատա վուգու պուլաճագ տըր:

Լօնտրա 15 սեպտ.

Պրիւքսէլտէքի ինկիլթէրրա էլչիսի Սըր Է. Մալէթ՝ միւթէվէֆֆա լօրտ Ամփթիլին եէրինէ Պէրլին սէֆիրի Նասպ ու Թային օլունմուշ տըր:

ՋԱՐԸՆ ՎԱՐՇԱՒԻԱՅԱ ՄՈՒՎԱՍԷԼԷԹԻ

Թէլէկրաֆլարըն խապէր վէրտիկի վէճհլէ, Ռուսիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչասը ալաֆրանկա սապահմըքըն 8 ինճի կէչէն բազար էրթէսի կիւնի սապահ սաաթ 10տա Վարշաւիայա մուվասէլէթ իտուպ, էվվէլա Օրթօտօքս վէ սօնրայէն Գաթօլիք քիլիսէսինէ կիթտիքտէն սօնրա, Լազէնքի սէրայընա էնիպ, օրատան տա աչըգ ֆայթօնա բաքըպէն Մօսգովլուքի մէյտանընա կիթմիշլէր, վէ ասքէրին ըճամը կէչիտինի սէյր ու թէմաշա էյլէմիշլէր տիր.

Իմբէրաթօր Վարշաւիայա հիյնը մուվասէլէթինտէ, պէր մութատ քէնտուլէ Թուզ վէ էքմէք Թագտիմ իտէն հէյէթը մէպուսէյէ խիթապէն «Վարշաւիա էհալիսինէ թէշէքքիւր իտէրիմ. պու չէհիրտէ պուլընտուղըմա մէմնունըմ» տէմիշ տիր.

Ջիքը օլունան ըճամը կէչիտտէ բիյատէ վէ սիւվարի վէ Ջէբէխանէ գըթալարը վէ բուհլան օլարագ 6000 անքէրի վէ 150 տանէ Թօբ պուլունմուշ տըր.

Իմբէրաթօրիչա ալթը պէյազ աթ գօշուլը միր արապայա րաքիպ օլարագ հալտէ մէզքիւր կէչիտի սէյր իթմիշ տիր.

Ըճամը կէչիտին խիթամընտա էօյլէնտէն իւչ սաաթ սօնրա Ջար իլէ իմբէրաթօրիչա Լազէնքի սէրայընա ավտէթ իթմիշլէր տիր.

Էսվէլ մէզքիւր աքշամըսը իմբէրաթօր չէհրին գանտիլլէրլէ տօնատըլմըշ օլան սօգագլարընը կէզէրէք, էհալի Թարաֆընտան քէմալը իւմիւֆաթ ու Թէվէճճիւհլէ գարշիլանմըշ տըր.

Պիր Թագըմ հէյէթը մէպուսէլէր իմբէրաթօր հուզուրընա չըգարագ, Լէհիսթանտա սու Թուղեանլարընտան աֆէթզէտէ օլանլարա իանէ օլմագ իւզրէ պարիշ ու իհսան էյլէտիկի 200000 րուբլիտէն տօլայը տէշէքքիւր էյլէմիշ տիր.

Ռուսիա խարիճիյէ Նազըրը Մ. տը Կիէրս վէ տախիլիյէ Նազըրը Կօնթ Թօլսթօյ վէ Նաֆիա Նազըրը ամիրալ Բօսիէ վէ հարպիյէ Նազըրը Ժէնէրալ Վանովսքի վէ սէրայը իմբէրաթօրի Նազըրը Ժէնէրալ Վօրօնձօֆ-Տաշքօֆ Ջարըն րէֆագաթընտա Վարշաւիայա ազիմէթ իթմիշլէր տիր.

Լէհիսթան վալիսի Ժէնէրալ Կուրգօ իմբէրաթօրըն Վարշաւիայա կէլտիկինին էրթէսի կիւնի աքշամըսը իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչայա իքրամէն միւքէմմէլ վէ մունթազամ պիր պալօ վէրիպ, 800տէն զիյատէ տավէթնամէ իրսալ իթմիշ տիր. լաքին Լէհ ասըլզատէկեանըրնտան բէք չօգ քիմսէ հազըր պուլունմամըշ տըր.

Աքշամըն սաաթ 10ընտա իմբէրաթօր իլէ իմբէրաթօրիչա պալօյը Թէշրիֆ իտուպ, իմբէրաթօրիչա պէյազ սաթէնտէն պիր ֆիսթան կիյմիշ վէ պաշընա բէք կիւզէլ պիր կըլանթա գօյմուշ օլտուղը հալտէ, պիր տէֆա ժէնէրալ Կուրգօ իլէ վէ պիր տէֆա տա բրէնս Տօլկօրուքի իլէ գատըլ օյնամըշ տըր.

Ջար բագըս իթմէյուպ, անճագ պիր խայլի զէվգաթ իլէ սէօհպէթ վէ միւքէթալէմէ իթմիշ վէ բէք քէյֆլի կէօրինմիշ տիր.

Կիճէ եարըսընտա Թախթ սալօնընտա էրմէ տէօրթ քիշիլիք պիր Թաամ վէրիլիպ, իմբէրաթօրըն սուֆրասը Ճիւզէնպալտըզան մախսուսէն կէթիրիլմիշ օլան 8 պին տանէ կիւլ իլէ տօնատըլմըշ իտի.

Ջար իլէ զէվճէսի սապահըն սաաթ Չօննտէ պալօտան չըգըբ կիթմիշլէր տիր.

Ջարըն Վարշաւիատա իգամէթի էսնասընտա իքի վագըա վուգու պուլուպ, չէօյլէ քի, կէլտիկինին էրթէսի սալը կիւնի հիւքիւմատը միւշարէլէյհ քիլիսէյէ կիտէր իքէն, հէրիֆին պիրի Ջարըն կիւզէրկեահընտա տիզ չէօքիւպ, պաշընտան էօզաղը պիր արզուհալ Թութմըշ տըր. Ջար արապայը տուրտուրթըպ, արզուհալը ալմըշ վէ սահիպը արզուհալը պազը մէզգալէթը խալըխահանէ իրսալ պույուրմուշ տըր. վէ լաքին սահիպը իսթիտա Թէվգիֆ օլունուպ, էմրը ճէզայի սաւուրինէ տէկին հապս օլունմուշ տըր.

Թէզալիք էրթէսի չարչէնպիհ կիւնի Ջարըն արապասը իքի Թըրամվայ վակօնըյլա չարբըսաթըլմա կէլիպ, արապանըն պիր պէկիրի էօրէ տէպրիլինճէ, Ջար արապասըն աչաղա աթլամըշ վէ պէճըրսընա եարալըմ իթտիքտէն սօնրա, էհալիտէն Թանըլմագըլըն էրինէ եօլունա տէվամ իթմիշ տիր.

Ջարըն Գաթօլիք քիլիսէսինէ զիյարէթի Լէհ մէհաֆիլինտէ հիւսնիւ Թէէսիրի մուճիպ օլուպ, լաքին Վարշաւիատա էմսալի կէօրիւլմէտիք պիր սուրէթտէ տիգգաթ վէ նէզարէթ իճրա իտիլմէքտէ պուլունմուշ օլտուղընտան, սօգագլար դայէթ թէնհա իմիշ. Համթա բիվայէթէ կէօրէ, չէնկին Թագըմը Ջարըն ավտէթ ու մուֆարէգաթընտան սօնրա Վարշաւիայա կէլմէք իւզրէ չէհրը մէզքիւրտէն չըգըբ կիթմիշլէր տիր.

Վիէննատաքի Նօյէ Ֆրայէ Բրէսէ կազէթասընըն Վարշաւիա մուխպիրի Ջարըն միւվասէլէթի խապէրինի կազէթասընա խապէր վէրմէսինտէ սըրատա պիր միւհիմ մալիւմաթ տախի վէրմիշ տիր. Շէօյլէ քի, մուխպիրը մէրգում Ջարըն միւրուրընը կէօրտիւքտէն սօնրա օթէլէ ավտէթ իթտիքտէ, քէնտինէ խիթապ պիր մէքթուպ պուլարագ, պունը աչմըշ վէ տէրունինտէ մէրքէզ իւթթիլալ գօմիթէսինին պիր գարարնամէսինի պուլմուշ տըր. Իշպու գարար նամէտէ Ռուսիա հիւքիւմէթի ալէյհինտէ մուհարէպէյէ հէր վէսաիթէ տէվամ իտէճէքլէրի պէյան օլունուպ, իմբէրաթօրա Վարշաւիատա պիր Թէհլիքէ իրաս իտիլմէմէսի իչին Նամէտէն Վարշաւիատա պիր իշ կէօրիւլմէյէճէկի պէյան իտիլմիշ տիր. Իշպու մէքթուպը մէզքիւր մուխպիր պօլիսէ Թէսլիմ իթմիշ տիր.

* *

Բէթէրսպուրկտա զավիէն դանն օլունտուղընա կէօրէ, բրէնս Պիզմարք իլէ գօնթ Գալնօքի վէՄ. տը Կիէրս հազըր օլտուղը հալտէ տիւնքի կիւն Սքիէրնիվիչ սէրայընտա իւչ իմբէրաթօրլար միւլագաթը վուգու պուլմուշ օլաճագ տըր.

Ռուսիա Ջարը իլէ իմբէրաթօրիչասընըն էօնիւմիզտէքի բէնճշէնպիհ կիւնի Բէթէրսպուրկա ավտէթլէրի մուգարրէր օլտուղունը խապէր վէրէն Բէթէրսպուրկտան մէվրուտ պիր թէլէկրաֆ խապէր վէրիյօր.

Այնը թէլէկրաֆըն պէյանընա կէօրէ, Ռուսիա խարիճիյէ Նազըրը Մ. տը Կիէրս իւչ իմբէրաթօրլար միւլագաթընտան Ֆրանսա իլէ Ռուսիա արասընտա էլան մէվճուտ օլան միւնասէպաթը հիչ պիր Թէպէտտիւլ վէ Թաատիլ վուգուա կէթիրմէյէճէկինի Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ իշար իթմիշ.

Էկէր պու հավատիս սահիհ իսէ, իմբէրաթօրլար միւլագաթընտա Ալէմանիա իմբէրաթօրունըն տախի հազըր պուլունաճագը ... պիլտիրիլիյօր. Պէրլինտէն Մ. Ն. ... Թէլէկրաֆա կէօրէ, իմբէրաթօր Կիյօմ 2—3 կիւնէ գատար պաշլայաճագ օլան 7ինճի վէ 8ինճի գօլ օրտու մանէվրալարընտա հազըր պուլունամայաճաղընտան, պունտան տա անլաշըլըյօր քի Ալէմանիա իմբէրաթօրը Ռուսիա Ջարըյլա Աւստրիա իմբէրաթօրընըն միւլագաթընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ Լէհիսթան հուտուտընա կիտէճէք տիր.

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ

Լիվէրբուլ հաֆթա ճուման կիւնի Մանճէսթէրտէն Թօմպսօն նամ չէհրինտէ պէօյիւք պիր հարիգ զուհուր իտէրէք, 53 խանէ միւհթէրիգ օլմուշ վէ 200 տէ սըղըր սաղ սաղ եանմըշ տըր. Թախմին օլունտուղընա կէօրէ, իշպու հարիգտէ 500000 Թէօրինիլիք խասարաթ վագը օլմուշ տըր. Աֆէթը մէզքիւրէ էրիզլինտէն 200 քիշիյի միւթէճավիզ էհալի խանէ վէ մէվաստ գալմըշ տըր.

Մաճար կազէթալարընըն պէյանընա կէօրէ, իշպու եանկընը բէք չօգ Ֆրանսըզ սիկօրթա գումբանեալարընը տօգունմուշ տըր.

—

Ջին տէվլէթինին Ալէմանիատա եարտըրըլ լաքին Ֆրանսա վէ Ջին մուհարէպէսինին զուհուրը Լիզէրինէ Ալէմանիա հիւքիւմէթի Թարաֆընտան ալըգօնըլան իւչ ատէտ սէֆաինը հարպիյէնին Ալէմանիա Թարաֆընտան միւպայէա օլունաճաղը միւհթէմիլ կէօրինմէքտէ իսէ տէ, տիկէր Թարաֆտան սէֆաինը մէզքիւրէ իչին պա գօնթրաթ Թութըլան Ալէման մաքինիսթլէրի Ջինէ կիտիպ մէզքիւր էէնի գօրվէթլէր իչին զապըթան վէ նէֆէրաթը պահրիյէ Թէրթիպ իտէճէքլէրի տէ սէօյլէնմէքտէ իմիշ.

—

Ինկիլթէրրանըն Սութամբթօն չէհրինտէն մայիս 19տա հարէքէթ իտուպ, յուլիս 15տէ չէտիտ պիր ֆուրթունայա Թութուլարագ ղարգ օլմուշ օլան Մինեօնէթ նամ վափօրըն իքինճի գափթանըյլա պազը Թայֆալարը վէ պիր միչօսը պիր սանտալա րաքիպէն ղարգ օլմագտան գուրթուլմուշլար իսէ տէ, 24 կիւն տէնիզ օրթասընտա չալգանըպ տուրտուգլարընտան, նէ իչէճէք սուլարը վէ նէ եէյէճէքլէրի հէման հիչ գալմամըշ օլմաղլա, աճըգտան վէ սուսուզլըգտան էօլմէմէք իչին միչօյը էօլտիւրիպ եէմէյէ գարար վէրիպ, էվվէլա պիչարէնին տամարլարընը ... գանընը էմմիշլէր վէ սօնրա բարչալայըպ ճիյէրլէ եիւրէյինի սըճագ սըճագ եէյէրէք, 4 կիւն տէ միչօնըն տիկէր էթլէրիյլէ կէչինմիշլէր իսէ տէ, երինէ իչլէրինտէն բէք չօղու աճըգտան էօլմիւշտիր. Նիհայէթ պիր վափօր բասթ կէլիպ սանտալտա սաղ գալանլարը Ֆալմութ կէթիրտիքինտէ միչօ հագգընտաքի վագաայի վաճիպէն թէլէյլէմիշ, հիւքիւմէթ մէրգում Թայֆալարը գաթիլ մագամընտա Թէվգիֆ իթմիշ տիր.

—

Մըսըր պըհհեյէ գօմիսիօնընըն հէր հաֆթա նէշր իթտիկի խալէնտօն Նիւսմէսի մուճիպինճէ, օգոսթոսըն 26ընտան 31ինէ գատար միւտտէթ օլան հաֆթա զարֆընտա Հինտիսթանըն Պօմպայ չէհրինտէ գօլէրատան 15 քիշի վէֆաթ իթմիշ իսէ տէ, Ինկիլիզ սէֆինէլէրի սէրպէսթ բրաթիգա իլէ Սիւվէյիշ գանալընտան կէչիփ տուրմագտա ըմիշլար.

—

Կազէթա օգույուճուլարը մալիւմ օլտուղը վէճհլէ, պու սէնէ Պէլճիգատա բուհանի Թարաֆտարանը ղալէպէ իտէրէք, հէյէթը վիւքէլա Թարաֆտարանը մուհաֆըզլարտան Թէշքիլ օլունմուշ օլտուղընտան, պու Թէպէտտիւլ ալէյհինտէ կէչէնտէ հուրրիյէթ Թարաֆտարանը պիր Նիւմայիշ իճրա իտէրէք, Պրուքսէլ սօգագլարընը տօլաշմըշլար վէ Ֆրգա բուհանիյէյէ պիր Թագըմ հագարէթամիզ սէօզլէր վէ Նութգլար սէօյլէմիշլէր տիր. Բուհանի Թարաֆտարանը տախի ամտէմըն 8ինճի կիւնի պիր Նիւմայիշ իճրասընա հէզէպայիս իթմիշլէր իսէ տէ, լիպէրալլար պունլարա ղուհ պագըրարագ վէ բըլըդ չալարագ հագարէթ իթմիշլէր տիր.

Լաքին բուհանի Թարաֆտարանը պու հագարէթլէրէ գուլագ ասմայըպ, ալայլարընա տէվամ իթմիշլէր, վէ սօգագլարը տօլաշարագ, Նիհայէթ օ կիւնքի Նիւմայիշտէն մագսատլարի Նէ օլտուղընա տայիր օլան արզուհալլարընը գրալըն սէրայընա գատար կէօթիւրմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշլար իսէ տէ, իշպու ալայըն կիւզէրկեահընտա միւխթէլիֆ սօգագլարտա չէտիտ արպէտալար վուգու պուլարագ, էքսէրիսի բուհանի Թարաֆտարանընտան եարալանմըշլար պուլունմուշ վէ հաթթա էօլէնլէր պիլէ օլմուշ օլտուղունտան, բօլիս վէ ժանտարմա միւտախալէ իտէրէք, պու արպէտալարա էօն ալագ օլան էշխասըն բէք չօղունը Թէվգիֆ իթմիշ տիր.

—

Ֆրանսանըն գուվվէի պահրիյէսի հագգընտա Բարիզ կազէթալարընըն վէրտիքլէրի մալիւմաթա կէօրէ, տէվլէթը միւշարէլէյհանըն 32 գըթա զըրհլը սէֆինէսի, 58 գըթա Թօրբիլ սէֆինէլէրը, 329 գըթա քիւչիւք պէօյիւք հարպ վափօրլարը վէ 45 գըթա եէլքէն իլէ հարէքէթ իտէր սէֆինէ հարպիյէսի մէվճուտ օլուպ, պունլարըն էէքիւնը գըյմէթի 509 612 000 ֆրանգ իմիշ.

* *

Թայմզ կազէթասը Ամիրալ Թօմաս Սիմօնտըն պու քէրրէ պիր մէքթուպըն նէշր իթմիշ տիր. Մումաիլէյհ իշպու մէքթուպունտա, Ֆրանսըզ տօնանմասընըն միգտար, թէճհիզաթ վէ ինշաաթճա պու կիւնքի կիւնտէ Ինկիլթէրրա տօնանմասընա ֆայիգ օլտուղընը իսպաթ էյլէմիշ տիր.

—

Սէթրագպօրկ չէհրի գուրպինտէ Բէօնիկսհօֆէն նամ մահալտէ պու տէֆա ասարը աթիգատան պիր քէչֆ վուգու պուլուպ, չէօյլէ քի պիր գույու գազըլըր իքէն, ամէլէ եօլտան եանա օլան եէրի գինտէ աթիգ Ռօմալըլարա մախսուս իքի եազըլըրլա եազըլը գայէթ ճէսիմ պիր մէզար Թաշը պուլունմուշլար տըր. Պու մէզար Թաշըլէ Միլատըն 9ընտան 43ինճի սէնէլէրի արասընտա Սթրասպուրկտա Թէվագգուֆ իտէն իքինճի ասքէր ալայընտա մէնսուպ Ռօմալը պիր նէֆէրին մէզարը օլմաղլա, պու հալտէ 1800 սէնէլիք պիր մազպէրէ իմիշ.

—

Աւսթրիա իմբէրաթօրը Ֆրանսուա Ժօզէֆ հազրէթլէրինին աֆվ պահշարանա Պօսնա իլէ Հէրսէքի գըթալարընը տէվրէ չըգըրպ, Ֆօսնա-Սէրայընտա ավտէթինտէ չէհրը մէզպուրէ ազիմէթ իտէճէք օլան Սըրպիսթան վէ Ռումանիա գրալլարընը զատան էյլէճէկի Վիէննա կազէթալարընտա օգունմուշ տըր.

ԱՐՆԱՎՈՒՏԼԱՐԸՆ ՊԱՉԸ ԱՆԼԱՇԸ ԳԱՎԻՍԷԼԷՐԻ

Աթինատա Թապ օլունան Գօնֆէտէրաթիօ Օրիէնթալ նամ կազէթա Արնավուտլարըն պազը անլաշըլմագզլըգլարընը պէյան իտէրէք աշաղըտաքի մալումաթը վէրիյօր.

Արնավուտլար միւսաֆիրլէրի հագգընտա տէրէճէի նիհայէտէ հիւրմէթ իտէրլէր. հաթթա պիր միւսաֆիրլէրի Թապիփ օլունարագ Թագտիրտէ, սիլահ պէտէսմէ օլարագ անը հիմայէ իթտիքլէրի մէսպուգ տըր.

Էն փագիր պիր Արնավուտուն պէօյլէ Թանթընտա ... էհալիտէն պէօյլէ եանընտա ... ամալը խանէնինտէ ... գուրեալի Արնավուտըն պիւթիւն գապիլէսի Թավանըն օլուպ, ... ըրլընտան ... իլէ հէլագ իտէրլէր.

Արնավուտլար միւսաֆիրիմէվէր օլտուգլարընտան խանէլէրինտէ միւսաֆիրի էն միւթէքիւր Թէրտէ օթուրտարագ իքրամ ու իզզէթ էյլէրլէր.

Արնավուտլարտա հըրսըզլըգ վագա օլմազ. ...

(9)

ԳՕՆԹԷՍ ՍԱՐԱ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ

ԱՆՏՕՆ ԱԼԻՔ

—Վէ Փագում Սարանըն տա կիւզէլլիկինէ տէյէճէք եօգ, տէտի Տիւգ տը Պլինեի, օմուզլարընը գալտըրարագ.

—Պէնիմ իչին միւսավի տիր. Գօնթըն վարիսի տէյիլիմ քի . . . Անճագ, պու Միս Սարա քիմ տիր քի, սէօզիւ կիւնտէն պէրու տիր քի բիֆագաթըմըզտա պուլունուրսունուզ, վէ ղայէթ միւթէվէյեր պիր գըզ միսիլլու, հագգընտա հէր կէօնա իւթիֆաթը տիրիղ իթմէյօրսունուզ. Սաուէն քէօմիւրիւ աթէշի կիպի գըզըլ չէհրէսի պիր գաստըն եանըղընտան այըրմայօր. Պունլարըն հէրսի բէք ալա ամա, Միս Սարանըն նէրէտէն կէլտիկինի, նէ եաբտըղընը վէ նէ օլտուղունու, պիր էյիճէ աղնամագ իսթէրիմ.

—Տիւզէ Միս Սարանըն Թէրճէմէի հալինի սէօյլէ իտէյօրսունուզ. Պիլտիկիմի հիքեայէ էտէյիմ. Միս Սարա պազէն մէքս ու սէնալէրէ նայըլ վէ պազէն տէ պիր Թագըմ սուի զաննիէաթա հէտէֆ օլմուշ, միւթէճէսիսա պիր հալտէ եաշաեան մախլուգաթտան պիրի տիր. Գազըլարը հայինէ հասէտ իտէրլէր վէ հօյրան օլուրլար, պազըլարը իսէ գըզգանըրլար, վէ նէֆրէթ իտէրլէր. Գազըլարը, Ինկիլթէրրա գրալ խանէտանը բրէնսլէրինտէն միրինին իթթալիսը պիր խանէնտէ գատըն իլէ օլան միւնասէպաթը խաֆիյէսի մահսուլու տըր տէրլէր, պազըլարը տա, քէմիւտէ տօգմուշ, վէ օն սէքիզ եաշընա գատար, բօրթէր վէ վիւքէ կիպի սէրթ իշլէր գուլլանարագ կէմի Թայֆասինէ խըզմէթ իթմիշ պիր գըզ տըր տէրլէր. Թիմի իքի լօրտուն իթմիշ օլտուղլարը պահսօտան ճիւզի պիր հիզմէ գարշընագ իչին, արքանտաշլարը կիւլէչէն մէչհուր Գաթնիլեանըն Մալթա ավտէթիւ ... ։ Բէք չօգ քէսան տախի Միս Սարա օզումագ եազմագ պիլմէտիկինտէն կէրէք խալգըն բիւյէթ վէ հիւրմէթինի ճէլպ իթմէք վէ կէրէկ կազէթա օզումագ վէ մէքթուպլարընը եազտըրմագ իչին Մըսթրըս Սթուարթը քէնտիսինէ Թէրֆիգ իթմիշ տիր տէրլէր. Միւթէտէր ֆամիլեալար տախի Միս Սարա հագգընտա պու միսիլլու մուպահասաթ ճէրեան իթտիկի օրատա, քէնտիսինի չօճուգ եաշընտան պէրու Թանըրտըգլարընը վէ տահ Թալէ Օ'Տօնօրուն ճան էվլատը օլուպ, Լօնտրանըն էն մէշհուր մէքթէպլէրինտէ Թէրպիյէ օլմուշ իտուկինի, վէ պէօյլէ քէմալէթէ էրմիշ պիր գըզ Նատիրէն կէօրիւլտիւկիւնիւ բօրսը իտէրլէր.

—Ալլահ Ալլահ, նէքատիկլէրինէ տապան տապանա զըտտ օլան պու գատար Թաֆսիլաթտան տօղրու պիր չէյ խաթիրտա իթմէք գապիլ մի տիր. Անճագ, վէրիլէն չու մալիւմաթլարըն Սարա հագգընտա էն մուվաֆըգ օլանընը պիլէ նէթիճէսինտէն Միս Սարանըն վալիտէյնի Թարաֆընտան պրագըլմըշ պիր չօճուգ օլտուղու մէյտանա չըգըյօր.

—Օ խալտէ իւլ տիլ գըզճըղազ տայընը հիչ պիր վագըթ իսքեար վէ սէթր իթմէմիշ տիր. Անճագ քիթապը պու սահիֆէտէ գարայալըմ տա, վափօրա եագլաշմագտա օլտուղումուզտան Թաամ մէսէլէսինէ մէշղուլ օլալըմ. Վափօրուն կիւվէրթէսինտէ մէյվէյի եէտիրիմիզ վէ սիկարալարը Թիւթտիւրտիւկիմիզ սըրատա, Միս Սարանըն Թէրճէմէի հալինէ տէվամ իտէրիմ տէ, բինանը քէնտիսինէ էսիր կէօզի պազլըեան չու ահմագ տուխթէր հագգընտա պիր Փիքը էտինէպիլիրսէն էտինիրսին. Հէր հալտէ չուրասընը ինքեար իտէմէզսին քի, Միս Սարա ինճանըն խաեալ վէ Թասավվուր իտէպիլէճէյի էն կիւզէլ մախլուգաթտան պիրի տիր, տէտի Տիւգ տը Պլինեի.

Սանտալլար վափօրա եանաշմըշ օլտուգլարընտան Հէքթօր վէ Տիւգ, ահալի գալգտըլար, իլք սանտալըն իչինտէ պուլունանլար, վափօրուն եանընտան տէնիզէ տօղրու ուզանմըշ օլան մահօն բարմագլըգլը Նէրտիվանտան եօգարը չըգմաղա պաշլատըլար. Գօնթ Գանալհէյլ, չէվիք վէ աթէշի պիր տէլիգանլը միսալի Միս Սարանըն էթրաֆընտա տօլաշըբ վէ Միս Սարա տախի լաթիֆ պիր Թէպէսսիւմլէ Գօնթուն Փէտաքեարլըգլարընը Թէլագգը իտէր իտի.

Միս Սարա, վափօրուն կիւվէրթէսինտէ, մինի մինի այագըրըն ուճունու գալտըրըպ գօսարագ, չէմսիյէսինէ տայանմըշ տուրտուղու հալտէ, գատտ ու գամէթինէ Նիսպէթէն օլան գարիպլիք, սիհահ Թիւյլի չարգագըրըն էթրաֆընտա Թաշմըշ օլան Թաղմըլ սաչլարընըն սաչլարը չիւրտուկէր ինճէնտէ, հիւսն վէ գուվվէթին մէրթէպէի պալասընա վարըլ օլմուշ պիր չէպապէթը միւճէսսէմի միւճէսսէմէ պէճիգ կէօրիւնիր իտի.

Սէվրագ, Սարատան իւչ տէօրթ սամ մէսաֆէտէ տօղուգ պիր Թավր իլէ տէնիզէ Նազար իթմէքտէ օլուպ, պիր սաաթտան պէրու Ժէնէրալըն գաբրիսի սաէյսինտէ րէֆագաթընտա պուլունտուղու գըմթլըրտան հէչ պիրինիյէ մէշղուլ օլմամագտա իտի. Էթրաֆընտա պուլունան քէսանըն էյլէ պիւքիւլէ գուլլանտըգլարը Թավր ու հարէքէթէ Թապան Թապանա զըտտ օլարագ, միւթէքէպպիրանէ վէ միւթէվազըանէ Թուրմագտա օլան Սէվրագ, Միս Սարա պիր արալը աթֆը Նիկեահ էյլէտի. Սէվրագ, գօյու էլպիսէլէր կիյինմիշ օլտուղու հալտէ, կէնճ կիւզէլ պաղլանմըշ պէճաղ Նօգթալը մահ գրավաթը, կէօզլիւկինի տօղրու տէքօգլիւմիշ վէ տիւյմիւ տէլիքլէ տէքէզլէնմիշ պիր Թաճը սէթրէ իթմիշ իտի. Սէօզլէրիննտէ նէ տէրէճէ Թավազու, Թավր ու հարէքէթինտէ լաթիֆ պիր Թէրպիյէ վէթ հիսս օլունուր իտի. Սարանըն Նիկեահը բուզբինէ չէօքմիւշ օլտուղունու Թագտիր իտէրէք Թօպլանմըշ կիպի, սէվգը Թապայէթլէ արգասընա տէօնտիւ. Կէօզլէրի Սարանըն կէօզլէրինէ Թէսատիւֆ իթտի. Պիր սանիյէտէ չէհրէսի գըզարտը, վէ չու հալտէն մէմնուն օլմաեարագ, եավաշճա պէրույէ տէօնտիւ.

Սարա, Սէվրագըն իչթիզեալէճէյի գատար եիւրիւտիւ պիր սէտա իլէ,

—Ժէնէրալ, չու զաթ, մէնսուպաթընըզտան մը տըր, տիւյէ սորտու.

—Եավէրիմ տիր, բէք զիյատէ լըեագաթլը պիր կէնճ տիր, էվվէլճէ կիպի սէվէրիմ, միւսաատէ պույուրուլուր իսէ Թագտիմ էտէյիմ.

—Էկէր իսթէրսէնիզ. . . . տէտի Սարա, հաճէթսիզ պիր միւնասէպէթսիզլիքլէ, Գօնթ Սէվրագա իչարէթ իտիպ, նէզաքէթէ չաղըրտը. Սէվրագ, սըգըլըպ, պօզարըպ, Միս Օ'Տօնօրա եագլաշըր, վէ էյիլտի.

—Օրտուտա չէօհրէթիւլար պիր նամ Թաշըեան վէ էն կէնճ վէ էն բարլագ զապըթանըմըզտան պիրի օլան Բիէռ Սէվրագը Թագտիմ իտէրիմ.

(Տէվամը)

լունմուշ իսէ տէ, Հըսախյաթը մէվճուտէ պիլ աքիս դայէթ գուվվէթլի օլուպ, միլլի չարգիլէրինտէ տախի եաէրի կէօրիւլիւր։

Արնավուդլուգտա նիսվանա ֆէվգէլատէ հիւրմէթ օլունուպ, պունլարըն նուֆուզը՝ հէր մէմլէքէթտէն պիլինմէյէ զիյատէ ճարի տիր։

Իսլամ օլսուն խրիսթիյան օլսուն, պիլճիւմլէ Արնավուտ գըզլարը նամէհրամ թէսթըրլար։

Իսլամ գըզլարը՝ 12 եաշընտան սոնրա եիւզլէրի էօրթիւլիւ օլտըգլարը հալտէ խանէլէրինտէն չըգըպ քիմսէյէ եիւզլէրինի կէօսթէրմէմէկէ վէ հալինըզ էն եագըն օլան ագրապալարը պունլարը կէօրիւրլէր։ Պիր Արնավուտ գըզը ըքտէրինին խանէսինտէն չըգմամըշ տիքիշ վէ եւ իշլէրիյէ մէշղուլ օլուր վէ եախօտ իբէքտէն գումաշ տօգուր վէ պատէհու պունլարտան քէնտի էվի իչէ էլպիսէ եաբար վէ ճէհէզինի հազըրլար։

Խրիսթիյան ֆամիլեալարըտա տախի այնի ատէթ ճարի օլտըղընտան, հաթթա գըզլարըն քիլիսէյէ կիթմէլէրի պիլէ մէմնու տըր։ Անա վէ պապա՝ գըզլարընը պազը տուզվայար վէ ագայիտը տինիյէ էօյրէտիրլէր։

Զագամիթ տալը Արնավուտ գըզլարը սէրպէսթ օլուպ, պազը օլտըգլարը հալտէ քիլիսէյէ կիտէրլէր, վէ տէլիգանլըլար իլէ բըրգ ու էտէպ տաիրէսինտէ միւքալէմէ իտէրլէր։

Արնավուտ գըզլարը՝ զէվճէլէրինէ բարա վէ մալ վէրմէյիպ, անճագ քէնտի ճէհէզլէրի վէ պազը նիւճէվհէրաթլարը պուլունտուգը հալտէ էվլէնիրլէր։ Արնավուտլուգտա կէրէք իսլամ վէ կէրէք խրիսթիյան նիշանը օլան տէլիգանլըլար՝ իգթիտարլարընա կէօրէ զէվճէլէրինէ բարա վէրիրլէր։

Պիր Արնավուտ գարըսը՝ զէվճէսին խանէսինէ տուխուլ իթտիքտէ, արթըգ օնըն բէֆիգէսի օլուպ, էպէտ ճիհէթ զէվճինէ խըյանէթ վէ մուավէնէթ վէ հաթթա իյճապ իտէր իսէ մուհարէպէտէ օնա եարտըմ պիլէ իտէր։

Արնավուտ էրքէքլէրի՝ խանէ տէրունինտէ սիլահլարը իլէ օթուրտուգլարը կիպի, զէվճէլէրինին իւզէրինտէ տախի պիր տէսթէ անախթար աըըլը պուլունուր։

Արնավուտ գարըսը՝ էն քիւչիւք խըտմէթլէրի իճրայա թէնէզզիւլ իթմիյի հալտէ տախի խանէսի տէրունինտէ եինէ միւհթէրէմ տիր։ Զէվճի չօգ տէֆա քէնտիսինտէն նասիհաթ թալէպ իտէր։

Ագտը միւսալէհա վէ մուահէտէյէ գատընլար տախի միւտախէլէ իտէրլէր։ Արնավուտ նիսվանը՝ տէյլի կիւզէլլիք վէ եախօտ զէնկինլիք վէ եաալէթ իլէ, իլյա էվլատլարըն քէսրէթի վէ չէճաաթը իլէ իֆթիխար իտէրլէր, վէ զէվճէլէրինին էվլատըը նէ գատար արթըրըրլար իսէ, օլ գատար անըն մուհապպէթը գալպինէ սինէ նայիլ օլուրլար։

Պիր չօգ օղուլլարը օլան պիր գատընըն խանէճէ բիւյէթի զիյատէ օլուպ, զէվճի նէզտինտէ նուֆուզ ու իթիպարը տախի չօգ օլուր։

Խիանէթը քէտէրլէա պէրհայաթ օլըրգ ճա, խանէտինտէ գալըպ անա վէ պապալարընա խիթէյլըրլըգ լարընտա մուավէնէթ իտէրլէր։

Արնավուտլըգ չէհրլէրինտէ գատընլար՝ սապահլարը եավաշմաքտան գալգար գալգմաղ՝ քավին իշլէրէ իլէ իշթիղալ իտէրլէր։

Տաղը Արնավուտ գատընլարը ֆամիլեա խալգընըն էլպիսէսինէ մախսուս օլան եունը էյիրիրլէր վէ եախօտ թալգապ [illegible] իտէրլէր վէ կէչինէչ պաթտաքտա [illegible] էյլէրլէր։

Գարըլար զէվճէլէրինի թէշվիք վէ եախտա [illegible] իթմէյէ վէ վազիֆէլէրինտէ գուսուր իթմէմէլէրի իչիւն հիչպիր ավմէթլէրինտէ ալլայըպ էրքէքլէրինին գալպլէրինի եումուշաթմագլար նէթէ գու ախլագտա օլան Արնավուտ գատընլարը՝ ալլայէճագլէրինտէ պիլէ կէզօլէր մաղհար հիւրմէթ օլուպ, հիչ պիր էրքէք պիր գատընը իլիշիք իթմէզ, եալըզ իլէ պէրապէր պուլունան գատընըն ատէթա պիր մուհաֆըզ տիմէք օլուպ, պիր գատըն՝ տիւշմէն գալիլէսի իչինտէն պիլէ կէչէպիլիր վէ պիրխաճի քէնտ հալտէ ինճիթմիշ օլսա տախի քէնտիսինէ թէճավիւզա ճիւրաթ օլունամազ։

ՌԷՍՄԻ

ՍԷՆԱՅԻ ՕՏԱԼԸ

Սէնայի Օտալարըն Նիզամնամէի տախիլիսի

(Տիւնքի նիւսխէմիզտէն տէվամ վէ խիթամ.)

4. Մատտէ.— Պիր մալահաթըն միւզաքէրէսի էսնասընտա ագատէն պիրի թարաֆընտան տիկէր պիր մատտէյէ տաիր միւթալէա իյրատ օլունմագ իսթէնիլտիկի հալտէ, իսթիմալը խիթամը միւզաքէրէյէ թաալիգ օլունուր, վէ խիթամը միւզաքէրէտէ իյրատ օլունաճագ միւթալէանըն միւզաքէրէյէ վազը թէնսիպ օլունտուգը թագտիրտէ, կէլէճէք իճթիմատէ միւզաքէրէ օլունմագ իւզրէ Բուզնամէյի Միւզաքէրէ նամէ իլէ թուհթուլաճագ տէֆթէրէ իտխալ գըլընըր։

5. Մատտէ.— Բէիստէն բուխսաթ թալէպ իթմէտիքչէ ագատէն հիչ պիրի պէյանը քէլամ իտէմէզ։ Եանէի միւզաքէրաթ վէ միւպահասաթտա պիր գաչ ագա պիրտէն բուխսաթ թալէպ իթտիքլէրի թագտիրտէ, բէիս թարաֆընտան սըրասընա բիայէթէն մէէզունիյէթը քէլամ իթա օլընըր։

6. Մատտէ.— Օտանըն քիւչալըշտա իճթիմայը սապագտա ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթ վէ գարարըն զապթը գըրաաթ վէ թաստիգ օլունտուգտան սոնրա, Բուզնամէյի Միւզաքէրէ օլմայա գօնուլարագ, հուզզարըն էքսէրիյէթի թարաֆընտան վուգուա պուլաճագ թալէպ իւզէրինէ անտէ մուզայյէտէ մէսաիլին էն միւհիմմի էվվէլ պէ էվվէլ միւզաքէրէ օլունուր։

7. Մատտէ.— Սէնայի Օտասըն հէյվաէ օլունաճագ մէվատտը միւհիմմէ իչիւն, հէյէթինճէ լիւզում կէօրիւլտիկի թագտիրտէ, ագատէն միւրէքքէպ օլմագ իւզրէ գօմիսիօնլար թէշքիլ օլունըր։

8. Մատտէ.— Սէնայի Օտալարը մէճալիսը Շահանէտէ հըրէֆ վէ սէնայինին թէրագգը վէ թէվսիի իչիւն իճապ իտէն վէսայիլի վէ սէնայիյէ խալահաթ վէ խաատրաթը վէ քէնայիյէ միւթէալլիգ ֆապրիգալար վէ տէսթկեահլար թէեսիսաթընա մէտար օլաճագ թէշվիգաթը նէզարէթէ արզ ու պէյան իտէճէք տիր։

9. Մատտէ.— Սէնայիյէ աիտ օլան խուսուսաթտա սարը թէրագգըյաթըը Օտալարա իրաէ իտէնլէր հագլարընտա օլունաճագ միւքաֆաթ հիւքիւմէթը Սէնայինին նազարը աթըֆէթինէ արզ իտիլիր։

10. Մատտէ.—Սէնայի Օտալարընա մախսուս օլարագ մահքիւք պիր մէօհր օլուպ, վէրիլէն գարարլարա թէվֆիգէն գալէմէ ալընան թէզաքիր վէ մուհարրէրաթ վէ էվրագը սաիրէ՝ իշպու մէօհր իլէ թէմհիր գըլընըր։

11. Մատտէ. — Բէիս պուլունան գաթ՝ Օտայա հէյվալէ օլունան պիլճիւմլէ մուհարրէրաթ վէ էվրագը վէ Սէնայի Օտալարը ազալարը օլան վէ եա օլմայան էրպապը սէնայի թարաֆընտան մէնաֆիի սէնայիյէ տաիր թահրիրէն վէ եա չիֆահէն վուգու պուլընաճ քէլաֆէթէ թէկալիֆը պիլ գապուլ վէ Բուզնամէյի Միւզաքէրէյէ գայտ իթտիրիլտիքտէն սոնրա, մէվգըը պահս վէ միւզաքէրէյէ գօնուլան մէվատտ էքսէրիյէթը արա իլէ հալլ օլունուր։

12. Մատտէ.—Մէվզու պահիս վէ միւզաքէրէ օլան մէսէլէյէ, ագանըն նըֆը հազըր օլմատըգճա գարարը գաթի վէրիլմէյիպ, էքսէր ճէթ իվմէ թաալիգ գըլընըր։

13. Մատտէ. — Սէնայի Օտասընա իրսալ օլունան թէզաքիր վէ մուհարրէրաթ վէ էվրագ՝ բէիս հազըր օլմատըգը հալտէ բէիսը սանի թարաֆընտան աչըլըր, վէ վէրիլէն գարարլարա թէվֆիգէն, գալէմէ ալընան թէզաքիր վէ էվրագը սաիրէ միւսավէտտէլէրի տախի իմզա օլունուր։

14. Մատտէ. — Սէնայի Օտասընըն իչ գըթմա տէֆթէրի օլուպ, պիրինէ զապթ ճէրիտէսի օլմագ իւզրէ հէյէթին կէրէք մուսաֆէգ վէ կէրէք մուխալիֆ օլան բէյլէրի թահրիր օլունուպ, բէիս վէ հազըր պուլունան ազա թարաֆընտան իմզա օլունուր. տիկէրլէրինէ տախի Օտանըն քէաֆֆէի էվրագը գայտ օլունուր։

15. Մատտէ. — Սէնայի Օտալարը հէյէթը Թահրիրիյէսի՝ Օտալար հէյէթի թարաֆընտան ինթիխապ ու թային օլունուր։

16. Մատտէ. — Օտանըն հէյէթը Թահրիրիյէսի՝ վէրիլէն գարարլարը զապթ ու թահրիր վէ քէաֆֆէի էվրագը թանզիմ վէ մուհաֆազայա մէմուրը մէսուլ տըր։

17. Մատտէ — Ագալը (էօյլէր) մագպուլէյէ պինաէն քէաթիպը էվվէլէն զըլլըլ էմիւաէ, քէաթիպը սանի՝ պաշ քիթապէթ վէզաիֆինի իյֆա իտէր։

18. Մատտէ.—Թիճարէթ վէ Զըրաաթ Նէզարէթի՝ իշպու Նիզամնամէնին իճրասընա մէմուր տըր։

ԹՈՒՅՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ ԱԶԳ.

Տնօրէն ժողովս գոհունակութեամբ կը փութայ ծանուցանել թէ Ասիական ազգօգուտ Ընկերութիւնըն բարեհաճած է հետեւեալ դասագրքերը նուիրել այս անգամ Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց վարժարանաց.

	Հատ
Աւետարան	10
Գործ. Քերականութիւն (Գարագաշեան)	10
Գիտելիք և Պարտիք ազայոյ (Մամուրեան)	10
Տարերք Բն. Պատմ.	10
Բնագիտութիւն (Այանեան)	5
Գործ. Հաշվարկայութիւն (Տիգրանեան)	5

Տնօրէն ժողովս քաղցր պարտականութիւն կը համարի ներկայիւս իւր ջերմ շնորհակալութիւնն յայտնել հրապարակաւ յիշեալ ազգօգուտ Ընկերութեան, որ քանի քանի անգամներ իւր համակրանաց անժխտելի ապացոյցները տուած է մեզ իւր գրական նուէրներովն աջակից գտնուելով մեզ, մեր ստանձնած դժուարին ձեռնարկին մէջ, եւ այս կերպիւ նպաստելով իւրովսանն Հայաստանի և Կիլիկիոյ կըրթութեան կարևոր գործին։

Ի Դիմաց Հայոց Միաց. Ընկ.
Տնօրէն ժողովոյ

Վ. Ատենադպրի Վ. Ատենապետի

Յակոբ Թուլէան Հովհաննէս Գալուստեան

3/15 Սեպտեմ. 1884

ՄԻԿԹ.ՔԷՐՈՒՔ!!

Certificats nombreux

Բարիզտէքի մէշհուր օթէլլէրտէն Սըլանտիսի իլէ տիկէր պազը օթէլլէր սահիպի Զուիցէրիալը էպէսպէրկ նամ քիմեակէրին պիրտէն պիրէ դայպուպէթի՝ Բարիզտէ խայլի գէրը ու գալը վէ բօլիսին զայլէսինի մուճիպ օլմուշ տըր։ Շէօյլէ քի, մէրգումըն տէնիլ համամլարընա մախսուս օլուպ սահիպ տէրխատէ պուլունան թըրավէր գասաօլասընտա տախի պիր օթէլի պուլընմուշ. մէրգում՝ ալաֆրանկա օգաստոսըն 29ընտա մէզքիւր օթէլ սանտըղընտան մէվճուտ պուլունան 90,000 ֆրանգը պիրխաթիսհայ, վատէսի հուլուլ իտէն պագը տույունընը թէսվիյէ իթմէք պէհանէսիլէ տիլէսինի Թրունվիլտէ թէրք իտէրէք Բարիզէ ազիմէթ, վէ օրատա տախի Սըլանտիսի օթէլի սանտըղընտա պուլունան 2000 ֆրանգը ալըգ վէ տախիլէրինին պիրինտէն 2000 վէ տիկէր պիր տախի օլուպ մէզքիւր օթէլին գասասը օլան քիմէսնէտէն 6000 ֆրանգ իսթիգրազ իտէրէք 100,000 ֆրանգը միւթէճավիզ նագտը պուլընարըը հալտէ դայպ օլմուշ, վէ պիր բիվայէթէ կէօրէ, Ճէնովայի Ամէրիգայա վէ տիկէր պիր բիվայէթէ կէօրէ, Մարսիլեա Թարիգիյլէ Բուսիյայա վէ եախօտ պաշգա պիր թարաֆա ֆիրար իթմիշտիր։

Մէրգումըն Բարիզտէ պըրագտըգը տույուն 800,000 ֆրանգ բաատէսինտէ օլուպ, էմլէքինէ 150,000 վէ գասասը 48 000 ֆըրանգ պօրճը իմիշ։

Մէրգումըն՝ քէնտի ֆամիլեասընա մէնսուպ օլտըգը հալտէ, քէնտիսինէ պէճագաաը պուլընան պիր կէնճ գըզը պէրապէր գաչըրտըգը՝ իճրա օլունան թահգիգաթտան անլաշըլմըշ տըր, Բօլիս՝ ֆիրարիի մէրգումը թահարրի իլէ մէշղուլ իմիշ։

—

Իվ նամ վիլայէթինտէ Լօտէմիշ գազասընտա մէրխում Պէրքի Նահիյէսի սէր մուաշշիրի Ալի աղանըն 9,000 ղրուշ գիմմէթը միրիյէսի զուհուր իթտիյինտէն, թահթը մուհաքէմէյէ ալընմըշ տըր։

—

Իզմիր վիլայէթինտէ Թիրէ գազասընտա մէրխում պիր գարիյէ էհալիսինտէն Ալ օղլան նամ քիմէսնէ՝ «տէֆինէ պուլտում» տէյէրէք Իզմիր վէ Մահալլը սաիրէտէ գալպ 20 լիրա վէ գըրմիզ ալթունլարը իլէ պիր թագըմ սարրաֆլարը տօլանտըրմըշ օլմազլը՝ մէրգումըն թարաֆը գայրէթտատան տէրտէսթ օլընմըշ տըր։

—

Օգոստոսըն սօնլարընտա Իզմիր ճիվարընտա, Վուրլա, Նազիլլի վէ Գօրաքունարտա չիտտէթլի եաղմուրլար եաղըպ, գուրու իւզիւմ վէ ինճիր մահսուլաթընըն խասարաթը քիւլլիյէ վուգուա կէլմիշ տիր։

—

Գաւթամանի վիլայէթինտէ Ջէրքէս գասապասընտա օգոստոսըն 25ինճի կիւնի չիտտէթլինէ պիր զէլզէլէ վուգու պուլմուշ իսէ տէ, պիր կէօնա խասարը մուճիպ օլմամըշ տըր։

Օգոստոսըն 23 ինճի կիւնի Վուրլատա տախի պիր հարաքէթը արզ հըսն օլընմըշ տըր։

—

Ախիրէն Պիլէճիք գազասը տախիլինտէ 8, վէ Այտըն վիլայէթինտէ Թավաս գազասընտա 5 նէֆէր էշգըյա տէրտէսթ օլընմըշ տըր։

—

Այտըն չըմէնտօֆէրի տիրէքթօրը օլուպ, ախիրէն Տէրսաատէթտէն Իզմիրէ ավտէթ իթմիշ օլան Մ. Բիւրսէրին՝ մէզքիւր չըմէնտօֆէր խաթթընըն Սարայքէօյտէն իլէրիյէ տօղրու թէմտիտինէ տաիր Սթամպօլտան բուխսաթ իսթիհսալ էյլէտիյի իզմիրտէն եազըլան մէքթուպլարտա բիվայէթ օլընըյօր։

—

Ըլհէնիյէ տաիրէսի կէչէն ճումաա կիւնքի Թագըմըն բէթէրապուրկտան ալտըղը պիր թէլէկրաֆ իւզէրինէ, Բուսիյանըն ահվալը սըհհիյէսի [illegible] եօլընտա օլտըղընը իլան իտէյօր։

—

Ախիրէն նէօքբուստա վէ Գանլըճատա պազը գաթլ ճինայէթլէրի վուգու պուլմուշ իսէ տէ, միւթէճասիրլարը պուլընուպ տէրտէսթ օլընմըշլար տըր։

—

Կէչէն ճումաա կիւնքի Թարխուլէ Նաբօլիտէն չէքիլմիշ աթինէքի խուսուսի թէլէկրաֆ մուբուտ իթմիշ տիր։

«Գրալ Ումպէրթօ՝ բէֆագաթընտա տիւգ տ՝Աօսթ վէ բէիսը միւքէլա Մ. Տէբրէթիս վէ խաբիճիյէ նազըրը Մ. Մանչինի պուլընտըղը հալտէ Նաբօլիյէ կէլմիշ տիր։

«Գօլէրատան աֆէթզէտէ օլան էհալիի չէհր թարաֆընտան գրալ իլէ տիւգ տ՝Աօսթա պէյանը թէշէքքիւր եօլունտա ֆէվգէլատէ նիւմայիշլէր իճրա օլունմուշ տըր։

«Գրալ իլէ գարնտաշը վէ միւքէլա՝ խասթախանէլէրի կէզէրէք, խասթալարըա խատէմէյի հուզուրլարը իլէ թէշվիգ ու թէշճի իտէյօրլար։ Ահվալին ֆէվգէլատէլիկինէ մէպնի թէսատիւֆ օլունան միւշքիւլաթլա պէրապէր իթթիխազ օլունան թէտապիր վէ իճրաաթըն եօլունտա օլտուղը՝ գրալը միւշարէլէյհ թարաֆընտան միւշահէտէ վէ թագտիր գըլընմըշ տըր։

«Գրալըն ըզհար իթմէքտէ օլտըղը թէվէճճիւհ վէ ֆէտաքեարլըգ՝ իթալիա էհալիսինին իթթիհատը իլէ, միլլէթին հիւքիւմտարլարընա օլան իրթիպաթընա պիր տէլիլը ճէլլի տիր։

«Վիւքէլա վէ տաիրէի պէլէտիյէ վէ հիւքիւմէթը մահալլիյէ մէմուրլարը՝ Գրալըն գօլէրա թէհլիքէսինտէն եըրագլանմասընը բէճա էյլէմիշլէր իսէ տէ, Գրալ գուլագ ասմայըպ, քէնտի հայաթընը թէհլիքէյէ իլգա իտէրէք, իլլէթին հիւքմ սիւրտիւքտէ օլտըղը մէվգըլի քէշթ ու կիւզարա տէվամ էյլէյօր։»

—

Պօղազ իչինտէ Սարըեարտա տախիլի վէ խարիճի ատի վէ թէահհիւտլիւ մէքթուպ գապուլ օլընմագ իւզրէ, բօսթա շիւպէսի քիւշատ օլընտըղը բէսմէն իլան գըլընմըշ տըր։

—

Ըթամպօլտա ճիզայ օլընտա Գարալը ֆրանտա Մէարիֆ նէզարէթի իչիւն ինշա օլընան պինանըն թէֆրիշաթը տախի պու քէրրէ իքմալ իտիլմիշ օլտըղընտան, նէզարէթը միւշարէլէյհա մէմուրինի պիր գաչ կիւնէ գատար իչպու եէնի տաիրէյէ նագլ իտէճէք, վէ Լիսան Մէքթէպի տախի նէզարէթը միւշարէլէյհանըն պօշ գալաճագ տաիրէսինէ մուվագգաթէն նագլ օլընաճագ տըր։

—

Քէօբրիւտէ Ատա իսկէլէսինտէ եունանըը Անատօլըն կայինօսընտա պիր օտա տէրունինտէ գումար օյնամագտա օլտըղը բօլիս խաֆիյէլէրի թարաֆընտան խապէր ալընարագ, կէչէն ճումա էրթէսի սապահըը էրքէն սաաթ 11 բատտէլէրինտէ մէզքիւր օտա բօլիսլէր թարաֆընտան պասըլըպ, պիր թագըմ գումարպազլար իլէ մէրգում գայինոճը տէրտէսթ, վէ 23 լիրալը օսմանի իլէ 3 ֆրանըգ ալթընը վէ գումար օյունընա մախսուս պիրճիմլէ էշեա զապթ ու միւսատէրէ օլընմըշ տըր։

Գումարպազլար՝ պու հալտէն ֆէվգէլատէ հիտտէթլէնէրէք, խաֆիյէ մէմուրլարընտան Գօսթինին իւզէրինէ հիւճում իլէ մէրգումը աղ գալմըշ պօղաճագլար իմիշ իսէ տէ, բօլիս մէմուրինի եէթիշէրէք մէրգումը գուրթարմըշլար տըր։

—

Նիւ-Եօրգտան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Նիւ-Պրունսվիքտէ վագը Նասիօնալ Պանգ տիւ Նիւ-Ճէրսէյ նամ պանգա՝ սանտըգ քեարըն պիր միլիօն տօլարըգ [illegible] իւզէրինէ թասաւլը թէէտիյաթ իթմիշ օլմագլա, պանգանըն մէզքիւր բէիսի իլէ օրայա ագչէ եաթըրանլարտան պիրի՝ կէչէն հաֆթա քէնտի քէնտիլէրինի թէլէֆ իթմիշլէր տիր։ Մէզքիւր պանգանըն իֆլասընտան տօլայը քէնտի քէնտինի էօլտիւրէնլէր պունլարլա իւչ քիշի օլմըշ տըր։

—

Բէսմի բաչա հազրէթլէրինին էավքէրի օլուպ Զամըրճատա մուգիմ պուլունան Խալիտ պէյ՝ 5 եաշընտա պիր գագիր գըզճըղազը խանէսինէ պիլգապուլ տէրպիր բէտէրը խասս կիպի պագմագտա իքէն, էվվէլքի կիւն միրը մումաիլէյհին ուշագլարը պիր Արնավուտ տէլիգանլը՝ մէզպուրէյի խանէին մահզէնինէ էնտիրէրէք վէ սէս չըգմասըն իչին քէնտիսինի պօղուպ օրատա կէօմէճէկինի պէյան իտէրէք, պիչարէյէ ֆիիլը չէնի իճրա իթմիշ օլմաղլա, մէրգում ճանավար տէրտէսթ օլունուպ, իսկիւտար հապսխանէսինէ վազ օլունմուշ տըր։ Գըզճըղազըն հալի բէք ֆէնա իմիշ։

—

Թ. Հոճէօղլըն պէյանընա կէօրէ, Սօֆիատա պուլունան իսլամ սարբաֆ էսնաֆը՝ քէնտի մէհարէթլէրինի թագտիր ու թահսինէ քէնտիլէրինի թէշվիգ իթմիշ օլան Պուլկարիսթան բրէնսինէ գայէթ գըյմէթտար վէ իսմանըըքեարի պիր էյէր թագըմը ինհա իթմիշլէր տիր։

—

Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ մէճլիսի բէիսի Հասան Ալի էֆէնտի տիւն Գագը Ալիյէ կիտէրէք Տախիլիյէ Նազըրը Խօճէ բաշա հազրէթլէրինտէն մուսթալարա տախի պագը էվամիր ալմըշ էյլէմիշ տիր։

—

Ախիրէն Մարմարա Հարիգզէտէկեանը իչին Տէրսաատէթտէն կէօնտէրիլէն պիր խայլը քէրէսթէ էսաաէ գայմագամը թարաֆընտան Հարիգզէտէկեանը մէրգումէ թէվզի օլընմըշ տըր։

Գայմագամը մումաիլէյհ՝ քէասսինտէն տախի Հարիգզէտէկեանը մէրգումէյէ չիմտիլիք տէքին 120 լիրա գատար իանէ վէրմիշ տիր։

—

Պիր գաչ սէնէտէն պէրու Թաբաղլուսը Ղարպ վիլայէթինին իտխալաթ ու իխրաճաթը թէրագգի իտուպ, 1883 տէ 429,500 լիրալըգ իտխալաթ վէ 450,000 լիրալըգ իխրաճաթը, վէ 1882 տէ 417,681 լիրալըգ իտխալաթ վէ 439,381 լիրալըգ իխրաճաթը վագը օլմուշ տըր։ Վիլայէթը մէզքիւրէտէն կէչէն սէնէ՝ պաշըլճա 34,000 թօնօլըգ հալֆա Միւճթէմէաի Ամէրիգայա նագլ ու իխբաճ օլունմուշ տըր։

—

Բէյէթէ Մէսէլէ՛ նամ պէյլիք գօրիւճիւ՝ մատէն քէօմիւրիւ եիւքլի օլտուղը հալտէ, տիւնքի կիւն Եըլտըզտան աթէշթէօրխանէ բէչկեահընտա տէմիր աթմըշ տըր։

—

Մ. Նիգօլա Ջարիֆի՝ Պէյօղլունտա վագը Բում ճէմիյէթը էտէպիյէսինէ 100 ատէտ լիրայի Օսմանի իանէ վէրմիշ տիր։

—

Լաղվ օլունան Շուրայը-Մալիյէ եէրինէ ախիրէն ինթիխապ օլունան 16 Մալիյէ միւֆէթթիշլէրինին կիտէճէքլէրի մահալ՝ գուրա իլէ թաեին օլունաճագ, վէ մէզքիւր գուրա եարըն Մալիյէ Նէզարէթինտէ իճրա օլունաճագ տըր։ Մումաիլէյհիմ միւֆէթթիշլէրին պիրէր տէ մուավինի պուլընաճագ տըր։

Թէրթիպաթը վագըա իճապընճա, Տէրսաատէթ վէ Պիլհագաթը՝ պիր տաիրէ իթթիխազ գըլընըպ, ուսուլը մալիյէսի պիր միւֆէթթիշ իլէ մուավինի թարաֆընտան թէֆթիշ օլընաճագ տըր։ Բէզալիք պէօյլիւք վիլայէթլէրէ պիր միւֆէթթիշ, վէ քիւչիւք վիլայէթլէրին պիր գաչընա պիրտէն եինէ պիր միւֆէթթիշ կէօնտէրիլէճէք տիր։

—

Ախիրէն չէհրիմիզէ վիւրուտ իտէն գուրա ասաքիրինտէն 200 նէֆէրի տիւն Թարապլուսը Ղարպա սէվք օլընմըշ տըր։

—

Պանգ տը Գօնսթանթինօբըլըն Բարիզ չիւպէսի տիրէքթօրը Մ. Անթօան Վլասթօ՝ պու քէրրէ Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—

—Լվվէլքի ագշամ սաթ 12 բատտէլերինտէ Պէյօղլունտա Սագըզ ադաճը ճիվարընտա աեռագտա տուրամայաճագ տէրէճէտէ քէօր սերհօշ օլան պիր բօյիս նէֆէրի՝ քէնտիսինի ալրպ մերքէզէ կէօթիւրմէք իսթէյէն տիկէր պիր բօյիս նէֆէրի իլէ միւնազասյա թուԹուլուպ պիր արալրգ մէհտիտ իչիւն պէլինտէն բէվօլվէրինի չէքիպ, էթրաֆա գուրշուն սրգմայա պաչլամըշ իսէ տէ, սերհօշ թարաֆընտան ադրլան պու գուրշունյար քիմսէյէ թէսատիւֆ իթմէմիշ տիր։ Տիկէր բօյիս իսէ պու թէհտիտէրտէն գօրգմայարագ, պազը քիմսէլէրին մուավէնէթիյլէ մէրգումը զապթ իտիւպ մերքէզէ կէօթիւրմիւշ տիր։

—Գէօրբիս պաչլարը իլէ չէհրիմիզ տիկէր պազը մէյտանլարընտա մախսուս գուլէյէր իւգէրինէ վաղ օլունմասը մուգարրէր օլան պէօյիւք սաաթլար միսլլու երլտրզ սերայը պաղչէսինտէ տախի պիր սաաթ վաղ իտիլէճէյի մէսմու տրը։

—Մալիյէ նազրրը Միւնիր բաչա հազրէթլէրի՝ տիւն Պազը Ալլետ Յատրազամ հազրէթլէրինին նէզտինէ պիլագիմ պազը էկամիր ալաղ էյլէմիշ տիր։

—Լվվէլքի ագշամ սաաթ 12 բատտէլերինտէ Պէյօղլունտա Սագըզ ադաճը ճիվարընտա այագտա տուրամայաճագ տէրէճէտէ քէօր սերհօշ օլան պիր բօյիս նէֆէրի՝ քէնտիսինի ալրպ մերքէզէ կէօթիւրմէք իսթէյէն տիկէր պիր բօյիս նէֆէրի իլէ միւնազասյա թուԹուլուպ պիր արալրգ մերգումը թէհտիտ իչիւն պէլինտէն բէվօլվէրինի չէքիպ, էթրաֆա գուրշուն սրգմայա պաչլամըշ իսէ տէ, հէնուզ էյէ կէչիրիլէմէմիշէր տիր։ Պազը խրրսրզ եաթագլարը՝ թէվգիֆ օլունէալ թահթը իսթինթագա ալընտրգլարընտա, սապրգ Պուլկար էֆզարքընն եէկէնի օլուպ, թրնօվա գայմագամ մուավինի պուլունան Աֆթանա էֆէնտինին մէրգում հայտուտլարա եաթագլրգ իթմէքտէ վէ անկէրէ էսլիհա վէ մուհիմմաթ թէտարիք էյլէմէքտէ օլտրզընը իգրար ու իթթիֆաք իթմիշլեր տիր։

—Գէօրբիս պաչլարը իլէ չէհրիմիզ տիկէր պազը մէյտանլարընտա մախսուս գուլէյէր իւգէրինէ վաղ օլունմասը մուգարրէր օլան պէօյիւք սաաթլար միսլլու երլտրզ սերայը պաղչէսինտէ տախի պիր սաաթ վաղ իտիլէճէյի մէսմու տրը։

—Մալիյէ նազրրը Միւնիր բաչա հազրէթլէրի՝ տիւն Պազը Ալլետ Յատրազամ հազրէթլէրինին նէզտինէ պիլագիմ պազը էկամիր ալաղ էյլէմիշ տիր։

—Գրրգ Քիլիսէտէն եազրլան պիր մէքթուպա կէօրէ, Բուլկէրի Շարգի ադաբը ֆիրարիլէրինտէն միւրէթթէպ օլարագ պիր Պուլկար բարազընը թահԹը բիրսէթինտէ պուլունան պիր հայտուտ չէթէսի՝ Գրրգ Քիլիսէ սանճաղը միլլկագաթընտան Քիչիք Թրնօվա գազասընտա քէշլի ու կիւղարիլէ վէ օլտուգճա սերվէթ սահիպի օլանլարա Թէհտիտա-մէլէր իրսալի իլէ, մէպալիղը քէսիրէ ալմըշլար վէ պունլարընն թագալիպենէ հէր նէ գատար ասաքիրը զապթիլէ սէվգ ու իզամ գելընմըշ իսէ տէ, հէնուզ էյէ կէչիրիլէմէմիշէր տիր։ Պազը խրրսրզ եաթագլարը՝ Թէվգիֆ օլունէալ թահթը իսթինթագա ալընտրգլարընտա, սապրգ Պուլկար էֆզարքընն եէկէնի օլուպ,